

Katowice, dnia 17 listopada 2010 roku

K-RD-KL/4150/2753/37/10

Numer rejestru B/190/10

D E C Y Z J A

W SPRAWIE WPISANIA OBIEKTU DO REJESTRU ZABYTKÓW „B”

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 2 lit. f, art. 7 pkt. 1, art. 8, art. 10 ust. 2, art. 89 pkt. 2, art. 91 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm. – Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390, Dz. U. z 2006 r. Nr 50, poz. 362 i Nr 126, poz. 875, Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 97, poz. 804 oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474 i Nr 130, poz. 871) oraz art. 104 § 1 Kpa – w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego na wniosek Proboszcza Rzymskokatolickiej Parafii pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW ORZEKA

WPISAĆ DO REJESTRU ZABYTKÓW RUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO POD NUMEREM B/190/10 NASTĘPUJĄCY OBIEKT:

INSTRUMENT MUZYCZNY (ORGANY I PROSPEKT) NA CHÓRZE MUZYCZNYM KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO POD WEZWANIEM ŚWIĘTEGO BARTŁOMIEJA W HAŻLACHU (GMINA HAŻLACH, POWIAT CIESZYŃSKI).

Organy powstały w 1905 roku w firmie Gebrüder Rieger Jägerndorf jako opus 1238.

Organy są ośmiogłosowe, o trakturze pneumatycznej, ze stożkowymi wiatrownicami, miechem pływakowym z napędem nożnym i dmuchawą elektryczną. Wolnostojący kontuar posiada jeden manual i jeden pedał. Aparat dźwiękowy składa się z ośmiu głosów, z czego siedem znajduje się w I manuale (54 klawisze) i jeden w pedale (27 klawiszy). Skala manualu obejmuje dźwięki w zakresie od C do f³, pedału od C do d¹.

Obecna dyspozycja organów to:

<u>Manual I</u>	<u>Pedał</u>
1. Bourdon 16'	1. Subbass 16'
2. Principal 8'	
3. Gedeckt 8'	
4. Salicional 8'	
5. Octave 4'	
6. Dolce 4'	
7. Mixtur 4 fach	

Prospekt, neoklasycystyczny, pochodzi z 1905 roku. Szafa organowa wolnostojąca, składa się z podbudowy o konstrukcji ramowo – pływakowej oraz osadzonej na niej części prospektowej. Prospekt w formie trzech płaszczyzn puszczalkowych w obramieniu pilastrowym, o wykrojach zamkniętych u góry łukiem pełnym. Płaszczyzna środkowa jest większa, o rozwartym układzie otworów labialnych, zwieńczona przerywanym frontonem z trójlistnym krzyżem w środku. Pod frontonem znajduje się napis: *Laudate – Dominum*. Płaszczyzny boczne są mniejsze, o poziomym układzie otworów labialnych, zwieńczone belkowaniem z płomienistymi wazami.

Przed szafą ustawiony jest wolnostojący stół gry. Nad klawiaturą manualu umieszczone są włączniki głosów. Poniżej, na poziomej listwie znajduje się napis: *K. u. K. Hof-Organ-Fabrik-*

Gebrüder Rieger Jägerndorf – opus 1238.

Instrument muzyczny (organy i prospekt) jest własnością Rzymskokatolickiej Parafii pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu (gmina Hażlach, powiat cieszyński).

U Z A S A D N I E N I E

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków na wniosek Rzymskokatolickiej Parafii pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu rozpoczął postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków ruchomych województwa śląskiego organów z kościoła parafialnego pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu. Ponieważ Parafia, jako właściciel obiektu, jest jedyną stroną postępowania, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków odstąpił od zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego.

Dla organów w 1999 roku Janusz Musialik założył kartę ewidencyjną organów, która zawiera podstawowe informacje na temat instrumentu.

Organy w kościele parafialnym pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu są dziełem znanej firmy organomistrzowskiej braci Rieger z Krnowa. Firma ta założona została w 1873 roku, obejmowała zakresem działania przede wszystkim Galicję i Śląsk, ale jej dzieła znalazły się także zagranicą, w Anglii, Danii, Hiszpanii i Portugalii oraz poza Europą, w Meksyku czy Palestynie. W latach 1873–1903 firma wyprodukowała ponad 1000 instrumentów, które cieszyły się uznaniem ze względu na wysoki poziom wykonawstwa. Na terenie Górnego Śląska instrumenty jej produkcji znajdują się w wielu świątyniach, m.in.: w kościołach pod wezwaniem Świętego Jacka w Bytomiu Rozbarku, pod wezwaniem Świętej Rodziny w Bytomiu Bobrku, pod wezwaniem Świętych Piotra i Pawła w Gliwicach oraz pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Kończycach Małych.

Organy w kościele parafialnym pod wezwaniem Świętego Bartłomieja w Hażlachu powstały w 1905 roku i noszą numer 1238. Pochodzą z czasu, gdy firma, założona przez braci Riegerów, cieszyła się już zasłużoną renomą. Są cennym obiektem, jako instrument o ciekawych walorach brzmieniowych i interesującej neoklasycystycznej obudowie architektonicznej. Są ważnym elementem dziedzictwa kulturowego Śląska, wpisując się w historię kultury muzycznej i kultury materialnej tego regionu.

Wskazane we wstępie niniejszej decyzji administracyjnej art. 6 ust. 1 pkt. 2 lit. f ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm. – Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390, Dz. U. z 2006 r. Nr 50, poz. 362 i Nr 126, poz. 875, Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 97, poz. 804 oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474) o brzmieniu następującym: „Ochronie i opiece podlegają bez względu na stan zachowania zabytki ruchome będące, w szczególności: instrumentami muzycznymi”, jak również art. 3 pkt. 1 definiujący pojęcie zabytku: „Użyte w ustawie określenia oznaczają: zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową” – są to główne przepisy o charakterze materialno prawnym, dające podstawy do objęcia przedmiotowego obiektu ochroną prawną. Formalnoprawnym wyrazem tej ochrony jest wydanie decyzji przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stosownie do upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 89 pkt. 2 i art. 91 ust. 4 pkt. 3 wymienionej ustawy.

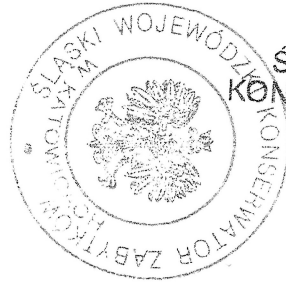
Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji służy stronom – na podstawie art. 127 § 1 Kpa odwołanie do Ministra

Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie, za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu - art. 130 § 1 kpa.
3. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji - art. 130 § 2 kpa.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) za wydanie decyzji pobrano opłatę skarbową w wysokości 10,00 złotych (słownie: dziesięć złotych) – do wniosku dołączone zostało potwierdzenie wpłaty dokonanej w dniu 1 października 2010 roku na konto Urzędu Miasta w Katowicach numer 46 1050 0099 5593 02111 1111 1111.

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
w Katowicach

mgr Barbara Klajmun

Załącznik:

1. Pouczenie o skutkach wpisu obiektu do rejestru zabytków

Otrzymuje:

1. Parafia Rzymskokatolicka pod wezwaniem Świętego Bartłomieja
ulica Kościelna 4, 43-419 Hażlach

Do wiadomości:

1. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków – Delegatura w Bielsku-Białej
ulica Powstańców Śląskich 6, 43 – 300 Bielsko-Biała
2. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków
ulica Szwojezerów 9, 00-464 Warszawa
3. A/a – KL *dn. 14 XI 2010* .....